

Univerzita Karlova
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Katedra řízení a supervize

Projekt diplomové práce

Jméno a příjmení studujícího: Marian Svoboda

Studijní číslo: 60878896

Imatrikulační ročník: 2019

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Petr Vrzáček

Předběžný název diplomové práce: Sociální pracovník v organizační struktuře Krajské nemocnice
Liberec, a.s.

Formulace a vstupní diskuze problému

Dnes již pro většinu lidí není překvapením, že jednou z pracovních pozic, se kterou se mohou setkat v nemocničním zařízení, je pozice sociálního pracovníka potažmo zdravotně-sociálního pracovníka.

Tyto pracovní pozice a jejich pracovní náplň jsou definovány především v zákoně č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních a ve vyhlášce č. 55/2011, o činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Profese zdravotně-sociálního pracovníka je zařazena mezi zdravotnická povolání, kdežto sociální pracovník je z pohledu výše zmíněného zákona č. 96/2004 Sb. pouze jiným odborným pracovníkem.

Jelikož sociální a zdravotně-sociální pracovníky zaměstnává nemocnice samotná, může si management takového zdravotnického zařízení vybrat, jakou z těchto dvou pracovních pozic zahrne do své organizační struktury. Rozdíl mezi zmíněnými pozicemi je především v možnosti vykonávat činnost buď s, nebo bez odborného dohledu. Česká legislativa již však dále nespécifikuje, jak by případný odborný dohled měl být v organizaci zajištěn.

Kuzníková (2011, s. 22–23) uvádí, že postavení těchto dvou pracovních pozic v organizačně – personálním systému zdravotnických zařízení je velmi různorodé. Autorka dále uvádí, že pokud je v organizaci zaměstnán pouze jeden sociální pracovník, například v malé nemocnici, spadá většinou přímo pod náměstka ošetrovatelské péče. Pakliže je v organizaci zaměstnáno více sociálních pracovníků, jsou většinou součástí sociálního oddělení, jež vede vybraný sociální pracovník, který však opět většinou spadá pod náměstka ošetrovatelské péče. Kvůli tomu dochází k paradoxní situaci, kdy je v organizaci zaměstnán zdravotně-sociální pracovník, který, jak již je výše naznačeno, může vykonávat činnost bez odborného dohledu, a přesto je stejně vždy veden odborným dohledem z řad zdravotníků.

Je zřejmé, že sociální pracovník není při svém výkonu práce zcela odtržen od dalších zaměstnanců zdravotnického zařízení a měl by být součástí multidisciplinárního týmu jehož členy jsou například také lékaři, ošetrující personál, nemocniční kaplani a podobně. Například Holmerová (2014, s. 100–101) k tématu multidisciplinárního týmu uvádí, že podmínkou jeho správného fungování je spolupráce a vzájemná komunikace jednotlivých členů týmu jejichž cíl je společný. Každý z členů sice poskytuje klientovi zdravotnického zařízení různé služby, ale právě to tvoří kvalitní a cílenou péči. Autorka dále uvádí, že jen samotná existence jednotlivých profesí v daném zařízení neznamená, že spolupracují v týmu a na společném cíli.

Cíle diplomové práce

Hlavním cílem diplomové práce bude popsat postavení sociálních pracovníků ve vybraném zdravotnickém zařízení, charakterizovat limity v práci sociálních pracovníků z tohoto postavení vyplývající a definovat spokojenost s jejich aktuálním postavením v rámci organizační struktury vybraného zdravotnického zařízení.

Mezi další cíle bude patřit také zjištění, zda se sociální pracovníci cítí součástí multidisciplinárních týmů, nebo ještě vidí ve spolupráci s ostatními členy této pracovní skupiny rezervy. Za předpokladu, že pracovníci nebudou spokojeni s fungováním multidisciplinárního týmu, mne budou zajímat jejich nápady na zlepšení takové spolupráce.

Jedním z dalších cílů bude analyzovat stresové faktory, které nejčastěji při své práci sociální pracovníci zažívají a také to, zda cítí dostatečný pocit podpory a bezpečí ze strany svého zaměstnavatele.

Diplomová práce bude volně navazovat na mou bakalářskou práci s názvem Metody sociální práce ve zdravotnictví, kde jsem se především zabýval mapováním samotného obsahu práce sociálních pracovníků ve zdravotnictví.

Teoreticko-metodologické východisko

První kapitola teoretické části diplomové práce bude zaměřena na komparaci postavení sociálního pracovníka ve sféře sociální a zdravotnické. Považuji za podstatné v úvodu práce poukázat na rozdílnosti mezi výkonem sociální práce v těchto sférách. Především se zaměřím na legislativně požadované vzdělání zdravotně-sociálních a sociálních pracovníků, dále také na jejich platové a personální zařazení, náplň práce, požadované kompetence. Tato část bude realizována především analýzou legislativních a metodických dokumentů. Další část teoretické práce bude věnována postavení sociálního pracovníka v organizační struktuře zdravotnického zařízení a jeho spolupráci v rámci multidisciplinárních týmů takového zařízení. Zde se budu snažit poukázat, na základě odborných publikací a vlastní kazuistiky, na důležitost správného fungování týmu složeného z různých profesí. Dále se budu věnovat tématu motivace a faktorů ovlivňujících pracovní spokojenost zaměstnanců, proto se budu při tvorbě této kapitoly inspirovat mimo jiné z teorie instrumentality F. W. Taylora, hierarchické teorie potřeb A. H. Maslowa nebo z teorie očekávání V. H. Vrooma. V poslední kapitole se budu zabývat stresem a jeho vlivem na pracovní výkon jedince, kdy se hlavně zaměřím na klasifikaci stresorů pohledem několika autorů a na mechanismy, které mohou pomoci účinné obraně proti negativním vlivům stresu.

Při tvorbě teoretické části se budu opírat o informační zdroje z odborné literatury, vědeckých článků a časopisů a odborných kazuistik. Využívat budu také již provedené výzkumy a závěrečné práce vztahující se ke zvolenému tématu.

Praktická část bude výsledkem provedeného kvalitativního výzkumu. Výzkum bude vystavěn na výsledcích polostrukturovaných rozhovorů, které budou vedeny se záměrně vybranými respondenty. Pomocí analýzy dokumentů se mimo jiné zaměřím na organizační strukturu vybrané organizace, organizační řád, náplně práce sociálních pracovníků a jejich možnosti dalšího vzdělávání obsažené ve vzdělávacích plánech.

Respondenty budou ideálně všichni sociální a zdravotně-sociální pracovníci vybrané organizace, kterých je v tuto chvíli celkem 7. Vzhledem k poměrně úzké skupině respondentů je velmi důležité dodržet jejich anonymitu. Z těchto důvodů nebudou pokládány otázky, které by mohly vést k získání socio-demografickým údajů respondentů.

Vzhledem ke skutečnosti, že pracuji ve vybrané organizaci jako jeden ze sociálních pracovníků, je rizikem výzkumu neochota spolupráce oslovených respondentů, případně nezáměrné zkreslení získaných informací osobou výzkumníka, tedy mnou. Práce by neměla být kritickým výzkumem, ale spíše výzkumem akčním. Vybraní respondenti předběžně projevíli souhlas s plánovanými rozhovory.

Záměr provedení diplomové práce byl předem projednán a schválen s vedením Krajské nemocnice Liberec, a.s.

Harmonogram práce

Listopad 2020: vyjednání vedení diplomové práce, schválení provedení diplomové práce vybranou organizací, návrh projektu diplomové práce

Prosinec 2020: schválení projektu diplomové práce, příprava teoretické části a polostrukturovaných rozhovorů

Leden – únor 2021: provedení a zpracování výzkumu

Březen – duben 2021: kompletace diplomové práce

Předběžná bibliografie

ARMSTRONG, M., *Řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada Publishing. 2002. ISBN 80-247-0469-2.

ERICKSON, R., ERICKSON, G., *An Overviev of Social Work Practice in Health Care Setting* [online]. In: HOLOSKO, M., J., TAYLOR, P., A., *Social Work Practice in Health Care Setting*. 2. Toronto: Canadian Scholars' Press, 1994. ISBN 978-0-921627-99-9. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?>

[id=8pjJwtdNhIsC&printsec=frontcover&dq=social+work+in+health+care&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKewj4i5HCuYnfAhWC6aQKHUt5CbkQ6AEIKTAA#v=onepage&q=social%20work%20in%20health%20care&f=false](https://www.sagepub.com/lookup/external-ref?refId=8pjJwtdNhIsC&printsec=frontcover&dq=social+work+in+health+care&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKewj4i5HCuYnfAhWC6aQKHUt5CbkQ6AEIKTAA#v=onepage&q=social%20work%20in%20health%20care&f=false)

GLICKEN, M., D., *Social Work in the 21st Century: An Introduction to Social Welfare, Social Issues, and the Profession*. 1. London: SAGE Publications. 2011. ISBN 1412975786.

HAVRDOVÁ, Z., et al., *Hodnoty v prostředí zdravotních a sociálních služeb*. Praha: ERMAT. 2010. ISBN 978-80-87398-06-7

HOLMEROVÁ, I. *Dlouhodobá péče: geriatrické aspekty a kvalita péče*. Praha: Grada. 2014. ISBN 978-80-247-5439-0.

KUTNOHORSKÁ, J., CICHÁ, M., GOLDMANN, R., *Etika pro zdravotně sociální pracovníky*. 1. vyd. Praha: Grada. 2011. ISBN 978-80247-3843-7

KUZNÍKOVÁ, I., *Sociální práce ve zdravotnictví*. Praha: Grada. 2011. ISBN 978-80-247-3676-1.

MATOUŠEK, O., *Slovník sociální práce*. Praha: Portál. 2008. ISBN 978-80-7367-368-0.

KOUBEK, J., *Řízení lidských zdrojů, Základy moderní personalistiky*. Praha: Management press. 2009. ISBN 978-80-7261-168-3.

PAUKNEROVÁ, D. a kol. *Psychologie pro ekonomy a manažery*. Praha: Grada. 2007. ISBN 8024717069.

ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K., et kol., *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál. 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

VODÁČEK L., VODÁČKOVÁ O., *Moderní management v teorii a praxi*. Praha: Management Press, s.r.o. 2013 ISBN 978-80-7261-232-1.